

MINCE & BANKOVKY

ČASOPIS O MINCÍCH, PAPÍROVÝCH PLATIDLECH, MEDAILÍCH A ŘÁDECH

Ukázkové číslo ZDARMA (běžná cena 99 Kč/129 Sk; cena pro předplatitele 85 Kč)

Rozhovor se Zdeňkem Petráněm

1100 let trvání slovanské abecedy

Sbírání miniatur řádů

Motivy letadel na bankovkách

Marcus Aurelius

Filozof na císařském trůnu?

NUMISMATIKA - FILATELIE

Petr Kovaljov

17. listopadu 18

669 02 ZNOJMO -CZ-

Tel : + 420 515 264 570

Mobil :+ 420 603 811 031

Fax : + 420 515 246 703

Na základě našich zkušeností můžeme
potencionálnímu zákazníkovi nabídnout:

- zcela osobní přístup
- diskrétnost
- letité zkušenosti
- vlastní organizované aukce s mezinárodní účastí
- celosvětový informační přehled v daných oblastech
- ohodnocení, nákup či prodej jednotlivých exemplářů nebo celých sbírek
- odbornou literaturu a pomůcky
- pomoc při získávání základního přehledu na trhu

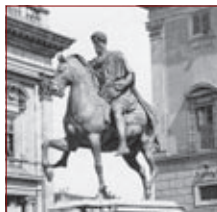
Nová služba pro zákazníky: Gold Art Services

www.numfil.com

Z obsahu

Zdeněk Petráň
Rozhovor
s naším předním
numismatikem

Marcus Aurelius
Filozof na
císařském trůnu?

Kněžna Emma
ze současného
pohledu historie
i numismatiky
Článek Zdeňka
Petráňe

www.i-buy.cz
nová aukce online

Více než 1100 let
trvání slovanské
abecedy
Cyrilice na mincích

Sbírání
miniatur řádů
stále více v oblibě

Předplatné časopisu Mince&Bankovky si objednejte na adrese:

SEND Předplatné, spol. s r.o., Ve Žitbku 1800, Hala A3, 193 00
Praha 9 Horní Počernice.

Korespondence: P. O. Box 141, 140 21 Praha 4

KONTAKTY PRO PŘEDPLATITELE:

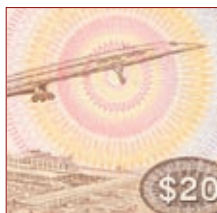
Call centrum v provozu každý všední den 8.00 - 18.00 hodin
Telefon 225 985 225 • GSM 777 333 370 • Fax 225 341 425 •
E-mail send@send.cz • SMS 605 202 115

Speciální
bankovka
K šedesátému
výročí úmrtí
Mahátma
Gándhího

Mince & Bankovky www.mince-bankovky.cz

Periodicita: dvouměsíčník • Místo vydání: Praha • Evidenční
číslo: MK ČR E 17777 • ISSN: 1214-6757 • Vydavatel: Jiří
Doležal, Na dolinách 44, 147 00 Praha 4, IČO: 47040335
• Distribuci na Slovensku zajišťuje Ing. Štefan Mihalik,
Astravá 1, 01008 Žilina, tel.: +41 5653 752, 0905 931
739, e-mail: mihalikstefan@zoznam.sk, IČO: 33742286
• Sazba: Milan Svatoš • Překlad: Ing. Irida Vozková

Motivy letadel
na bankovkách

www.hobbyhavirov.cz

HOBBY prodejna v Havířově

PRODEJ & VÝKUP

Výkup a ocenění po dohodě

pohlednice, známky, obálky

•

mince, bankovky

•

medaile, vyznamenání

•

odborná literatura

•

smluvní partner ČNB a regionální zástupce a partner České Mincovny
(novinková a zásilková služba, e-shop)

•

sběratelské pomůcky, alba atd.

ul. Mírová 1, Havířov
vedle restaurace Lučina
Tel. prodejna: 596 810 354
GSM prodejna: 776 608 460

Otevírací doba:
Po–Pá 9:00–17:00
Sobota 9:00–11:00

Mince řecko-baktrijského království

Následníci řecko-baktrijského krále Eukratida I

(generace vládců se stigmatem otco- a královraždy)

Poslední písemně zaznamenanou událostí z období řecké vlády v Baktrii je násilná smrt krále Eukratida, kterou záznam popisuje jako otcovraždu, ovšem jméno jeho syna a zároveň královraha nezmiňuje. Záznam popisuje brutální skutek následovně: „Při návratu z Indie byl král Eukratides na zpáteční cestě zabit svým synem, kterého přizval ku spoluvládě a ten, neskrývajíc otcovraždu, přejel se svým vozem krev svého otce a ponechal jeho tělo ležet bez pohřbu, jakoby nezabil otce, ale nepřítele...” (Justin XLI, 6 – autorův překlad z anglické verze)

Skutečnost, že v záznamu chybí jméno otcovraha, nemusí být překvapující. Dlouhý časový odstup od události a skutečnost, že se antičtí autoři vyhýbali glorifikaci provinilců, je dostatečně vysvětlující. Fakt, že jméno pachatele těžkého skutku není zaznamenáno, dokumentuje nechuť k lidem, kteří by se do historie zapsali pouze svými prohřešky. Absence vrocení této události je však velmi nepřijemná. Shodou okolností se totiž usuzuje na časovou souvislost mezi Eukratidovou smrtí a dobytím města v Ai-Khanoum v severním Afghánistánu. Nejmladší mince, nalezené v archeology odkrytých ruinách města, totiž patřily právě Eukratidovi. Eukratidovu smrt klade většina současných autorů do roku 145 př. Kr.

S odstupem více než dvou tisíců let lze pominout antické damnatio memoriae a naopak je záhodno označit Eukratidova vraha a zřejmě následníka na baktrijském trůnu. Tomuto účelu slouží pouze mince, které se pro následující období stávají hlavním a většinou jediným historickým pramenem.

Kdo tedy mohl být Eukratidovým synem? Existuje několik typů ražeb, které lze dát do souvislosti s mincovnictvím krále Eukratida I.

Na prvním místě to jsou mince se shodným jménem vydavatele, které například Mitchiner a po něm i další autoři přiřazují samotnému Eukratidovi

I. Pomíjí ovšem skutečnost, že rubní božstvo nepředstavují Eukratidovi patroni – Dioskuriové, ale stojící Apolon. Moderní bádání je proto přisuzují synovi krále Eukratida, který je označován jako Eukratides II.

Eukratides II. 145–140 př. Kr.

Vládl zřejmě krátce. Jak bylo řečeno výše, někteří autoři jeho existenci neuznávají a jeho mince řadí do raného období vlády Eukratida I. Tomu však neodpovídají dvě základní hlediska. První z nich je charakter portrétu (obr. 1). Ten je jako obvykle umístěn na lící straně a ukazuje hlavu staršího muže s diadémem ve vlasech zprava. Portrét se výrazně liší od obrazu, který se objevuje na mincích s bliženci – Dioscurii.

Druhý argument, hovořící pro existenci Eukratida II. je odlišný rubní obraz. Je na něm postava stojícího Apolona s lukem v levé ruce, v pravé ruce svírá šíp. Jsou známy pouze stříbrné ražby atické mincovní řady. Vydával několik nominálů, tetradrachmy, drachmy, oboly a hemioboly. Existuje i řada tetradrachem s přídomek Spasitel – Soteros (obr. 2). Bronzové nominály Eukratida II. nejsou známy, je možné, že se skrývají v řadě bronzových ražeb vydávaných jeho otcem.

Obr. 1: Eukratides II., Ag tetradrachma, SG 7567, Mitchiner 164

Obr. 2: Eukratides II., Ag tetradrachma, SG 7569, Mitchiner 173

Nová soutěž
MEDAILE ROKU 2009

Již dnes můžete na stránkách
www.medaile-roku.cz
hlasovat.

č.1

Autor / Otakar Dušek 2008
Materiál / Ag 0,999
Hmotnost medaile / cca 373 g
Rozměry medaile / 10 x 50 x 70 mm
Limitovaný náklad / 150 ks
Vydavatel / Otakar Dušek

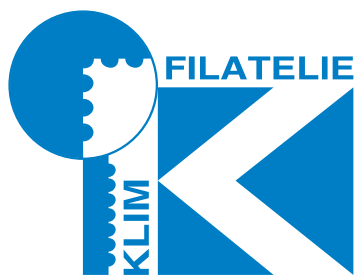
Toto je první
medaile přihlášená
do soutěže Medaile
roku 2009.

Medaile do soutěže můžete
přihlásit v redakci časopisu
Mince&Bankovky

Soutěž bude trvat celý příští rok.

VÝKUP A PRODEJ ŘÁDŮ A VYZNAMENÁNÍ CELÉHO SVĚTA

Česká 19/21, Brno
vchod z Veselé ul.
POB 472, 660 72 Brno 2
tel./fax: 00420 542 211 931
e-mail: risa@filatelie-klim.com

www.filatelie-klim.com

Aktuality pro sběratele mincí a medailí

Eurozóna

V Itálii byla v březnu zatčena skupina šesti padělatelů, která se specializovala na masovou výrobu mincí 2 euro. Zpráva uvádí, že bylo zajištěno několik tisíc falešných mincí ve velmi dobré kvalitě.

Od poloviny roku 2005 bylo zadrženo přes 25 000 falešných mincí 2 euro, které mají pocházet z této padělatelské dílny. Celkem bylo v roce 2007 z oběhu staženo přesně 211 100 falešných mincí, převážně mince 2 euro. Jedná se o dvojnásobné zvýšení oproti roku 2005. Podle Evropské komise tak na přibližně 66 000 pravých mincí připadla jedna falešná mince.

Historie vzniku belgické mince 2 euro

Asi by nikoho hned nenapadlo, že zvláštní belgická ražba 2 euro z roku 2005 historicky souvisí s Německým celním svazem z roku 1834 a první světovou válkou. Kdo ale sbírání mincí vidí i z pohledu badatele, odhalí zde obdivuhodné souvislosti.

Již počátkem 19. století existovaly první snahy o hospodářskou spolupráci překračující hranice. Rozdílné systémy měr, peněz a váhových jednotek byly zdrojem chaosu. Zemská knížata a městské parlamenty rozhodovali o platné jednotce, 1 libra tak např. v Norimberku vážila skoro 510 g, v Berlíně ale pouze 470 g. Kdo obchodoval, mohl tak na váhu položit výrazně méně

1 celní libra (1 Zollpfund) Německého celního svazu, rozeznatelná podle popisu ZP. Po jejím zavedení došlo k odstranění velkého množství různých hmotností a výrazně se tak zjednodušil obchod.

(nebo více) než tomu bylo doma. Dne 1. 1. 1834 došlo k založení Německého celního svazu, který stanovil hmotnost jedné libry na 500 g! Velkovévodství lucemburské se silnou orientací na obchod přistoupilo ke svazu v roce 1842. Vznikla tak něco jako evropská hospodářská smlouva, i když ve skromnějším rámci. Lucembursko bylo nuceno hledat nový hospodářský směr a našlo partnera v Belgii. Vznikla Union Economique Belgo-Luxembourgeoise (UEBL). Tato nová hospodářská unie dvou států nabyla právní platnosti v roce 1922. Obnovení v roce 2005 stálo Belgii za vydání zvláštní ražby dvoueurové mince. Historické pozadí tedy tvoří důsledky první světové války.

Příklad ukazuje, jak zajímavá a poučná může být moderní numismatika, pokud se sbírání mincí doplní o faktor vědy.

Christian Hammig

V důsledku zrození z válečné historie, Hospodářská unie Belgie-Lucembursko; numismaticky později zdokumentována ve zvláštní belgické ražbě dvoueurové mince v roce 2005

BeNeLux

Sada tří mincí v malém vydání

Sada BeNeLux 2008 s mincemi trojice států Belgie, Nizozemí a Lucemburska vyšla v tomto roce ještě v menším počtu vydání 12 500 sérií, což je o 2500 méně než v loňském roce. Na lucemburské mince 2 euro je zámek Berg. Sada navíc obsahuje výhradně k tomuto tématu vytvořenou medaili z mědiničku, která je věnována 50 letům hospodářské unie tří států, které se označují BeNeLux.

ATLAS SVĚTOVÝCH BANKOVEK

Botswana

Plocha: 581 730 km²

Počet obyvatel: 1 640 000 (2005)

Hlavní město: Gaborone

Státní zřízení: prezidentská republika

Úřední řeč: tswana, angličtina

Měna: 1 pula = 100 thebe

Ve vyprahlé zemi, již původně obývali Sanové a kteří z velké části tvoří poušť, solné pánve a bažiny, vytvořil kmen Tswana patřící do skupiny Bantu několik menších království. Kvůli stále rostoucímu počtem Burů přicházejících z Jižní Afriky, požádali příslušníci kmene Tswana Velkou Británii o pomoc. Britové uzavřeli s panovníky kmene Tswana smlouvy o ochraně a celá země se brzy ocitla pod britským vlivem. Od roku 1885 bylo Bečuánsko největším britským protektorátem v Jižní Africe. Kmen Tswana učil „kozla zahradníkem“.

V roce 1961 udělili Britové obyvatelům britského chráněného území omezenou autonomii, a vznikly první politické strany. Dne 30. 9. 1966 se Botswana stala konečně nezávislou a je od té doby členem Společnosti národů (Commonwealth of Nations). Botswana patří k regionům s nejmenší hustotou osídlení na světě, ale po získání nezávislosti nastou-

pila velmi úspěšnou cestu. Podle Světové banky neexistovala za poslední tři desetiletí jiná ekonomika s vyšším a stabilnějším růstem než Botswana. Stát je dnes nejen druhým největším vývozcem diamantů na světě, podle Nelsona Mandely je to také „modelovým příkladem znovuzrození Afriky, příkladem demokracie a rozvoje“.

Hlavní město Gaborone, jediné velkoměsto v zemi, vzniklo po roce 1964 takřka na rýsovacím prkně. Největším problémem je dnes v Botswaně boj s AIDS. Skoro 25 % obyvatel je nakaženo virem HIV, který průměrnou délku života obyvatelstva po vypuknutí epidemie v roce 1987 zredukoval z 67 na 31 let.

Mizivý počet původních obyvatel (jen 10–20 000) nyní žije ve velmi chudých poměrech v poušti Kalahari. Botswana je tak i dnes i přes veškeré demokratické a hospodářské úspěchy zemí protikladů.

POKRAČOVÁNÍ ČLÁNKU NAJDETE V ČASOPISE MINCE & BANKOVKY 5/2008

Aktuality pro sběratele bankovek

Bahrain

Přesto, že byla založena již v roce 2006, trvalo až do 17. 3. 2008 než Central Bank of Bahrain jako nástupce Bahrain Monetary Agency směla vydat vlastní sérii bankovek. Série obsahuje bankovky v hodnotě 1/2, 1, 5, 10 a 20 dinárů.

Na žlutočervené bankovce půl dináru (také 500 fils; 1000 fils odpovídá 1 dináru) je na lícové straně stará budova soudu a na rubové straně je okruh Bahrain International Circuit v Sikhar, kde se také pořádají automobilové závody.

Bankovka 1 dinár má červeno-hnědé barvy a na lícové straně je obrázek první školy v zemi, školy Hedaya Al Khalifiya, a na rubové straně bankovky je památník ve stylu plachetnice v hlavním městě Manama a dále pět klusajících koní.

V modravých barvách je vyhotovena bankovka 5 dinárů, na její lícové straně je dům šejcha Isa v Muharraq a pevnost Riffa a na rubu je hliníkárna a jedno z prvních zařízení na těžbu ropy v zemi.

Nejvyšší nominál 20 dinárů v olivově zelených tónech je opatřen obrázkem regenta. Na rubu je Islámské centrum Al Fateh v Juffair.

Všechny nominály jsou opatřeny komplexními bezpečnostními opatřeními proti možnému zfalšování, např. vodoznakem (portrét Hamda Bin Isa Al Khalifa a údaj o hodnotě), intaglio-tiskem; bezpečnostním proužkem s písmeny CBB (Central Bank of Bahrain), světélkujícím proužkem s údajem o hodnotě v latince i arabským písmem, průhledovým registrem, mikropísmem (CENTRALBANKOFBAHRAIN) a jedním kontrolním číslem, jež je citlivé na UV. Bankovky 5, 10 a 20 dinárů mají dále na lícové straně hologramový prvek ve stříbrné barvě.

Bankovky jsou opatřeny datem, nejde ale o rok vydání, nýbrž se jedná o rok 2006, kdy byl schválen zákon, který umožnil založení nové centrální banky.

Hodnota kurzu činí 1,68 euro za 1 BHD.

Ronny Hick

Bangladěš

První bankovka jihoasijské země s ročníkem 2008 je hodnota 100 taka.

Motivy bankovky (národní památník v Savar na lícové straně a most v deltě Gangy na rubu) ani signatura (jde o podpis Salehuddin Ahmed) nebyly změněny.

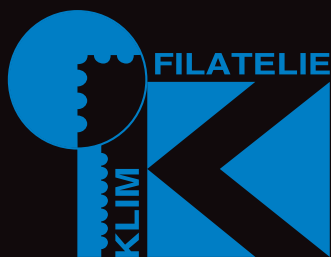
Hodnota kurzu je 0,93 euro za 100 BDT.

Ronny Hick

Bosna a Hercegovina

Bankovky 50 a 100 konvertibilních marek nyní obíhají také s ročníkem 2008.

Důsledkem občanské války v devadesátých letech si balkánský stát dopřává luxus dvou různých bankovek u každé hodnoty, přičemž rozdíl jsou nejen v motivech, ale i v pořadí jazyků. Z toho důvodu se vlastně jedná o hned čtyři bankovky, které byly dány do oběhu.

PŘIPRAVUJEME

31. písemnou aukci
papírových platidel
LISTOPAD 2008

Aukční katalogy objednávejte na adrese:
FILATELIE KLIM POB 472, 660 72 Brno 2

tel. 00420 543 232 888, fax: 00420 543 232 887, e-mail: martin@filatelie-klim.com

www.filatelie-klim.com

Široká nabídka z oblasti filatelie, numismatiky, notafilie a faleristiky.

www.i-buy.cz

nová aukce online

Registrace zdarma

Zveřejnění aukcí zdarma

Vložení obrázků zdarma

Poplatek pouze 2 % z uskutečněné aukce

Kde brát peníze na svoje koníčky? Kde vzít na všechny mince nebo bankovky, které chcete? A kde je také shánět? V době internetu je řešení nablízce. Internetová aukce. Jedna taková právě přibyla a v tom má prsty naše vydavatelství. Aukční server se nazývá www.i-Buy.cz a my se pokusíme vám na něm tímto článkem usnadnit orientaci.

V aukcích i-buy můžete prodávat a samozřejmě nakupovat prakticky cokoliv. Prodáte to, co už nepotřebujete, vyděláte si a navíc se zbavíte nepotřebných věcí, které vám stejně jen zabírají místo. Můžou to být přebytky mincí nebo cokoliv jiného, jako jsou umělecká díla, oblečení, staré knihy apod. Nepotřebujete k tomu žádné školy, žádné speciální schopnosti a dokonce ani žádné další dovednosti. Kromě prodeje můžete samozřejmě různé zboží také velmi levně nakupovat. Ostatní uživatelé jej prodávají za skvělé a mnohdy až naprosto neuvěřitelné nízké ceny. Ty začínají už od 1 Kč!

Jak založit účet

Abyste mohli začít přihazovat v aukcích nebo nabízet své předměty, musíte se nejdříve registrovat. Tento krok je nutný k tomu, aby byl systém bezpečný. Pro registraci vstupte na www.i-buy.cz a klikněte na registrační ikonu v pravém horním rohu. Vyplňte registrační formulář a odešlete pomocí tlačítka „Registrovat“.

Je nutné, abyste zadali správnou adresu bydliště. Na ní vám totiž přijde (zdarma) poštou kód, který umožní plnou aktivaci účtu. Máte tak zároven jistotu, že všichni uživatelé s plnou aktivací mají ověřenou adresu (a tedy si nevymysleli své bydliště).

Každý nový uživatel získá 45 Kč kredit zdarma při prvním přihlášení

Jak nakupovat

Ve chvíli, kdy máte založený účet, můžete začít svou první on-line aukci. Přihlaste se k účtu (tlačítko „Přihlásit“ v horní liště) a z levého sloupce si vyberte obor, který vás zajímá. V případě čtenářů MINCE A BANKOVKY to bude nejspíš Sběratelství>Numismatika>a obor, který vás zajímá. Nyní se před vámi objeví seznam nabízených předmětů.

POKRAČOVÁNÍ ČLÁNKU NAJDETE V ČASOPISE MINCE & BANKOVKY 5/2008

Předplatné časopisu Mince&Bankovky si objednejte na adrese:

SEND Předplatné, spol. s r.o.

Ve Žlíbku 1800, Hala A3

193 00 Praha 9 Horní Počernice

Korespondence:

P. O. Box 141, 140 21 Praha 4

KONTAKTY PRO PŘEDPLATITELE:

Call centrum v provozu

každý všední den 8.00 - 18.00 hodin

Telefon 225 985 225

GSM 777 333 370

Fax 225 341 425

E-mail send@send.cz

SMS 605 202 115

MINCE & BANKOVKY

Předplatné časopisu Mince & Bankovky

Ano, závazně objednávám časopis „Mince & Bankovky“ v počtu ____ ks.

Předplatné:

roční (6 čísel) 510,- Kč – ušetříte 84,- Kč

půlroční (3 čísla) 255,- Kč – ušetříte 42,- Kč

Poštovné a balné zdarma.

Předplatné objednávám od čísla: _____

K předplatnému, s prvním objednaným číslem, požaduji zaslat dobírkou tuto prémii:

A: Günter Schön / Gerhard Schön

Weltmünzkatalog 20. Jahrhundert 1900 - 2006

35. vydání 2007

Doplatek: 990,- Kč

B: Günter Schön / Jean-Francois Cartier

Weltmünzkatalog 19. Jahrhundert 1800 - 1900

15. vydání 2004

Doplatek: 890,- Kč

C: Jörg Nimmergut

Orden Europas

Auflage 2007

Doplatek: 680,- Kč

D: Prémii nepožaduji

Tyto ceny jsou pouze pro předplatitele časopisu „Mince & Bankovky“.

www.i-buy.cz

NOVÁ AUKCE ONLINE

Registrace zdarma
Zveřejnění aukcí zdarma
Vložení obrázků zdarma
Poplatek pouze 2 %
z uskutečněné aukce

Pokud registrovaný uživatel zašle mail s předmětem
„i-buy13416+uživatelské jméno“
na e-mail poukazky@i-buy.cz bude mu
ZDARMA připsáno na účet 200 Kč.

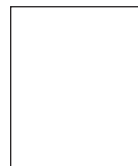
Předplatné časopisu Mince & Bankovky

Jméno a příjmení:

Ulice, č.p.:

PSČ, město

Telefon:

SEND Předplatné, spol. s r.o.

P. O. Box 141

140 21 Praha 4

Auctions I43 to I46
in Osnabrueck,
October 6 to 10, 2008

Interested in receiving our auction catalogues? Simply contact us!

CATALOGUE I43: Coins and Medals from ancient, medieval and modern times

CATALOGUE I44: Gold Coins • German Coins since 1871

CATALOGUE I45: Sweden and Europe – The Collection of the barons Bonde on castle Ericberg

CATALOGUE I46: Russian Coins and Medals – minted history of five centuries

Profit from our experience –
consign your coins and medals!

Call: +49 541 96 20 20

Email: service@kuenker.com

Visit us at: www.kuenker.com

Fritz Rudolf Kuenker GmbH & Co. KG
Gutenbergstrasse 23 · 49076 Osnabrueck
Germany · www.kuenker.com

Osnabrueck · Berlin · Munich · Zurich

scaled
down

RUSSIAN EMPIRE

Peter I. the Great, 1682-1725. Silver medal 1713, by Osip Kalashnikov (struck around 1720), on the Russian fleet-expedition in the Gulf of Finland at July, 1713. Extremely fine specimen.

NÜREMBERG, CITY

10 ducats struck with the dies of Doppelter Reichstaler 1627 in the name of Ferdinand II. Extremely fine specimen.

ROMAN-GERMAN EMPIRE

Leopold I., 1657-1705. Reichstaler 1660, Kremnitz. Attractive specimen. Nearly uncirculated.

ROMAN-GERMAN EMPIRE

Carl VI., 1711-1740. Ducat 1718, Pressburg. Nearly uncirculated.

COINS OF THE ROMAN EMPIRE

Postumus, 260-268. Aureus 263/264, Colonia. Attractive and extremely fine specimen.

AUREA Numismatika s.r.o.

mince + medaile + bankovky
vznamenání + staré pohlednice

AUKCE + NÁKUP + PRODEJ

Korunní 73, 130 00 Praha 3

Tel.: 224 251 094

Mobil: 604 273 741

aukce@aurea.cz

www.aurea.cz